

Ympäristövaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista, asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamiseksi ja asetuksen (EY) n:o 648/2004 kumoamiseksi

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista, asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamiseksi ja asetuksen (EY) n:o 648/2004 kumoamiseksi (U 24/2023 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Emma Nurmi, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimitusjohtaja Sari Karjomaa, Kosmetiikka- ja hygieniateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Päivittäistavarakauppa ry

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio antoi 28.4.2023 ehdotuksen asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista, asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamiseksi ja asetuksen (EY) N:o 648/2004 kumoamiseksi (COM(2023) 217 final).

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää ehdotusta asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista kannatettavana.

Valiokunnan lausunto YmVL 6/2023 vp

Valtioneuvosto pitää perusteltuna sisällyttää asetuksen soveltamisalaan myös mikrobipuhdistusaineet ja katsoo niille esitettyjen vaatimusten olevan pääosin tarkoituksenmukaisia. Vaatimuksia on kuitenkin vielä syytä tarkastella yksityiskohtaisesti niiden tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi.

Myös pesuaineiden täyttömyyntiä koskevan sääntelyn selkeyttämistä pidetään kannatettavana.

Valtioneuvosto kannattaa päällekkäisten merkintävaatimusten poistamista ja digitaalisen tuoteselosteen käyttöönottoa ja pitää tärkeänä, että toteutus tehdään terveyden ja ympäristön suojelua sekä pesuaineiden turvallista käyttöä vaarantamatta.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että pesuaineiden ja pinta-aktiivisten aineiden pääominaisuudet ovat selkeitä koko arvoketjussa, ja kannattaa tuotepassin käyttöönottoa vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi ja tehostamaan valvontaa.

Valtioneuvosto pitää asianmukaisina ehdotuksia, joilla komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Jatkoneuvotteluja ajatellen valtioneuvosto pitää kuitenkin tärkeänä, että komissiolle siirrettävä toimivalta on riittävän tarkkarajaista, oikeasuhtaista, tarkoituksenmukaista ja perusteltua.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin kannatettavana asetusehdotusta, jolla pyritään yksinkertaistamaan pesuaineisiin sovellettavia sääntöjä ja vähentämään pakkausmerkintöjen epäselvyyttä ja päällekkäisyyttä. Tällä hetkellä lainsäädäntöjen päällekkäisyys johtaa usein siihen, että sama aine voidaan mainita pakkausmerkinnöissä moneen kertaan ja jopa eri nimillä. Vanha sääntely ei myöskään kata uusia mikrobipuhdistusaineita, joten sääntelyn ajantasaistaminen on tarpeen. Muutoksilla voidaan samalla tehostaa sääntelyn täytäntöönpanon valvontaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa tarkastellaan vielä sääntelyn yksityiskohtaisuutta suhteessa siitä aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan. Olennaisinta on varmistaa pesuaineasetuksen sääntelyn johdonmukaisuus ja yhtenäisyys erityisesti kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevan ns. CLP-asetuksen ja tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan asetuksen kanssa.

Pesuaineiden kuluttaja- ja ammattikäyttö poikkeavat toisistaan suuresti ja sääntelyn tulisi soveltua molempiin. Sääntelyn uudistaminen on tarpeen myös digitaalisten tekniikoiden kuten QR-koodien hyödyntämiseksi. Pesuaineiden turvallinen käyttö erityisesti ammattikäytössä edellyttää, että tarpeellinen tieto tuotteen mahdollisista haittavaikutuksista ja oikeat käyttö- ja hävitystavat löytyvät helposti. Tuotteen turvallisen käytön kannalta olennaisimman tiedon tulee kuitenkin olla pesuaineen käyttäjän saatavilla aina ilman teknisiä välineitä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että sääntelyn voimaantulon siirtymäaikojen tulisi olla niin pitkiä, ettei sinänsä tarpeellinen uudistustyö johda muutoin käyttökelpoisten tuotteiden en-

Valiokunnan lausunto YmVL 6/2023 vp

nenaikaiseen hävittämiseen yksinomaan merkintävaatimuksia koskevan sääntelyn uudistamisen johdosta.

Sääntelyn teknisen luonteen johdosta on tarkoituksenmukaista, että komissiolla on riittävä toimivalta antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Tältä osin on tärkeää varmistaa, että delegointi on riittävän tarkkarajaista, oikeasuhtaista ja perusteltua.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 29.9.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jenni Pitko vihr
varapuheenjohtaja Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Marko Asell sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Vesa Kallio kesk
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Pinja Perholehto sd
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Mikko Polvinen ps
jäsen Tere Sammallahti kok
jäsen Sara Seppänen ps
varajäsen Ville Väyrynen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos